a legkülönfélébb madarak fordulnak meg egy-egy tanya udvarán. A régi temetők megint csak egy új madárközösséget alkotnak a falun belül is. Ragadozók: csak a télen érkező erdei fülesbagoly csapataival, az éjszakázni behúzódó egerészölyvvel és az itt is vadászó karvallyal találkozhatunk.
Költő énekesmadarai megegyeznek az erdőével, itt még költ a fülemüle (Luscinia megarhynchos), a barátka- és kis poszáta (Sylvia atricapilla, S. curruca).

A jövőben szeretném kutatási területeimet kiszélesíteni és így feltárni a Nagy-Sárrét azon részeit, ahol eddig - akárcsak itt - kutatási munka nem folyt.

- . -

Nagy Antal:

A hajdúböszörményi Csere-erdő madárvilága

A megfigyelési terület határai: 4.sz. főútvonal, - Nagy-Tamási; - ill. Bodai bekötőút; - 35.sz. főútvonal. A megfigyelési területet alapvetően (művelési ág szerint) két részre lehet osztani.
A II. Kongresszus szántó területére és az erdő területére.

1. Szántóterület jellemzése:
   Olvadáskor és nagy esőzéskor a víz megáll a nagyobb mélyedésekben. A mezőgazdasági terület nagy részén egynyári szántóföldi növényeket (búza, kukorica, cukorrépa) vetnek, kisebb részen lucerna van. A vetések között fasorral szegélyezett földutak vezetnek.
2. Erdő jellemzése:
   A Csere-erdő, a debreceni Nagy-erdő folytatása. A zártabb gyöngyvirágos tölgyes övébe tartozik. Jellemző reá a homok és a barna erdei talaj. Állománya főleg kocsányos tölgy, akác és nemesnyár, de van erdei fenyő és fekete dió telepítés is. Magányosan van kisebb csoportokban a kőris, s a szil, vadkörte, nyír, gyertyán is megtalálható. Cserjék közül a kökény, vadrózsa, galagonya, csíkos kecskerágó, sajmeggy jellemző. A területen az irtásoktól kezdve a fiatalosokon keresztül az öreg állományig minden megtalálható.

Kutatásaim a területen

A megfigyelési területen 1985. január és 1987. március között 115 alkalommal végeztem megfigyeléseket. Ezek havi bontása: Januárban 13, februárban 12, márciusban 9, áprilisban 4, májusban 7, júniusban 3, júliusban 12, augusztusban 30, szeptemberben 8, októberben 6, novemberben 8, decemberben 3 alkalommal.

A megfigyelt madárfajok faunisztikai adatai

Szürke gém (Ardea cinerea): Ősszel és tavasszal vonul át 1-1 pld.

Nyári lúd (Anser anser):

Nagy lilik (Anser albifrons):

Kis lilik (Anser erythropus): Ősszel és tavasszal csapatokban vonulnak át.

Vetési lúd (Anser fabalis):

Tőkés réce (Anas platyrhynchos): Ősszel és tavasszal gyakori átvonuló. Nyáron a földekre húznak kisebb csapatai táplálkozni.

Barna kánya (Milvus migrans): 5 évvel ezelőtt, 1981-ben még fészkelt 1 pár. Azóta egy vonulási adatom van, 1986. IV. 26-án láttam 1 pld.-t.

Héja (Accipiter gentilis): Az erdő területén 2-3 pár fészkelhet.

Kis héja (Accipiter brevipes): 1986. IV. 8-án egy hím pld.-t láttam. Dr.Sóvágó a Peresen sejti fészkelését, én nem észleltem ott.

Karvaly (Accipiter nisus): Az erdő területén előfordul. Egy ízben figyeltem meg a fácántelep melletti fenyves felett kergetőző karvaly párt, de fészküket nem találtam meg.

Egerészölyv (Buteo buteo): Az erdő területén 2-3 pár költ évente. Télen állománya megnövekszik. Pl.: 1986. XI. 07. 12 pld.

Barna rétihéja (Circus aeruginosus): 1986. VIII. 21-26-ig reggelente 1 tojó vadászott a lucernatábla felett.

Vándorsólyom (Falco peregrinus): 1987. II. 8-án 1 példányt figyeltem meg az erdőn kívül.

Kabasólyom (Falco subbuteo): 1986-ban erdőszéli akácosban költött egy pár.

Kék vércse (Falco vespertinus): 1986. IV. 26. és IX. 28-án 1-1 hím pld.-t figyeltem meg.

Vörös vércse (Falco tinnunculus): Nem költ az erdőn, de a mezőgazdasági területen gyakran megfigyelhető vadászat közben. 1985-86. telén 1 hím pld. áttelelt.

Fogoly (Perdix perdix): A mezőgazdasági területen, főleg a lucernában 2-3 pár költ évente.

Fürj (Coturnix coturnix): A lucernásban 1 pár fészkel. 1986. VIII. 16-án 1 elhullott példányt láttam a tarlón.

Fácán (Phasianus colchicus): A területen gyakori. 1986 évi tavaszi vadszámlálás alkalmával 1830 pld.-t becsültek. Az erdőn fácántenyésztés is folyik.

Daru (Grus grus): 1985. X. 14-én 21 pld.-t láttam átvonulni.

Bibic (Vanellus vanellus): Tavaszi és őszi átvonuló, 1-2 pár költ a mezőgazdasági területen. Szívesen jár táplálkozni a lekaszált lucerna táblába.

Erdei szalonka (Scolopax rusticola): A vadászok néha lőnek 1-1 pld.-t, én még nem észleltem.

Dankasirály (Larus ridibundus): A mezőgazdasági területen szántáskor ill. vonuláskor figyelhető meg.

Örvös galamb (Columba palumbus): Az erdők szélében elszórtan költ.

Vadgerle (Streptopelia turtur): Az erdőn gyakori fészkelő.

Balkáni gerle (Streptopelia decaocto): Lakott helyek közelében költ. (Boda, Zelemér, Bocskai szőlő)

Kakukk (Cuculus canorus): Az erdőn mindenhol előfordul, gyakorinak mondható. Több ízben megfigyeltem párok kergetőzését, de tojását, fiókáját gázdamadár fészkében még nem találtam.

Macskabagoly (Strix aluco):

Erdei fülesbagoly (Asio otus): Az erdőn költenek, gyakorinak mondhatók.

Lappantyú (Caprimulgus európaeus): Az erdő területén minden irtáson és nagyobb tisztásokon előfordul. Költési időben rendszeresen hallottam a hangját, de fészkét nem találtam.

Búbos banka (Upupa epops): Irtásoknál, lakott helyek közelében, tanyáknál fészkel.

Zöld küllő (Picus viridis): A területen nem költ, de néha előfordul. Pl.: 1986. III. 22. 1 pld., IV. 26. 1 pld.

Fekete harkály (Dryocopus martius): Az erdőn szórványosan költ.

Nagy fakopáncs (Dedrocopos major): Az erdőn gyakori fészkelő faj.

Balkáni fakopáncs (Dendrocopos syriacus):

Közép fakopáncs (Dendrocopos medius):

Kis fakopáncs (Dendrocopos minor): Az erdő területén szórványosan költenek.

Búbospacsirta (Galerida cristata): A tsz épületénél, Bodán fészkel.

Erdei pacsirta (Lullula arborea): Az erdő rendszeres költőfaja.

Mezei pacsirta (Alauda arvensis): A mezőgazdasági terület (főleg lucernatáblában) gyakori költőfaja. 1987. II. 14. 1 pld.

Füstifecske (Hirundo rustica):

Molnárfecske (Delichon urbica): Lakott helyeken fészkelnek, még a zárt erdőben levő erdészházban is. A mezőre és irtásokra járnak vadászni.

Sárgarigó (Oriolus oriolus): Az erdő gyakori költőfaja.

Holló (Corvus corax): Néha lehet látni 1-1 példányt. Az erdőben biztosan fészkel 1 pár, de a fészkét még nem találtam meg. Pl.: 1986. V. 23. 1 pld. a Kisfenyves felett.

Dolmányos varjú (Corvus corone cornix): Egyesével vagy kisebb csoportokban figyelhető meg. Néhány régi fészke megtalálható, de jelenleg nem költ.

Vetési varjú (Corvus frugilegus): Télen nagy csoportokban, tömegesen van jelen főleg a mezőgazdasági területen. Máskor kisebb csoportokban vagy egyesével figyelhető meg.

Szarka (Pica pica): Szőlők, gyümölcsösök, fasorok, nyílt mezőgazdasági területek fészkelője. Nem merészkedik mélyebben az erdőbe. Az erdő szélén esetenként megfigyelhető.

Szajkó (Garrulus glandarius): Az erdő gyakori költőfaja.

Széncinege (Parus major):

Kék cinege (Parus caeruleus):

Fenyves cinege (Parus ater): Az erdő rendszeres, helyenként gyakori fészkelői. Télen vegyes vagy szimpla

Barátcinege (Parus palustris): 1986. III.31-én láttam 1 pld. a kisfenyves nyiladékon.

Őszapó (Aegithalos caudatus): Az erdő szórványos költőfaja. Télen esetenként nagyobb számban is előfordul.

Csuszka (Sitta europea): Az erdő gyakori fészkelője.

Rövidkarmú fakusz (Certhia brachydactyla): Az erdőn gyakori fészkelőnek mondható.

Ökörszem (Troglodytes troglodytes): Az erdőn szórványosan fészkel.

Léprigó (Turdus viscivorus): Télen kisebb csoportokban fordul elő.

Fenyőrigó (Turdus pilaris): Gyakori téli vendég.

Énekes rigó (Turdus philomelos):

Fekete rigó (Turdus merula): Az erdőn gyakori fészkelők.

Hantmadár (Oenanthe oenanthe): 1986. VII-VIII. 1 pár tartózkodott a mezőgazdasági területen.

Cigány-csaláncsúcs (Saxicola torquatus): A vadföldeken, irtásokon, fiatalosokban fészkel.

Rozsdás csaláncsúcs (Saxicola rubeter): 1986. IV. 26-tól egy hónapon keresztül megfigyelhető volt, de nem költött 4 példány.

Kerti rozsdafarkú (Phoenicurus phoenicurus):

Házi rozsdafarkú (Phoenicurus ochruros): Szőlőskertekben, gyümölcsösökben fészkel a két faj.

Fülemüle (Luscinia megarhynchos):

Vörösbegy (Erithacus rubecula): Az erdőn gyakori fészkelő és költő fajok. A vörösbegy át is telel.

Kerti geze (Hippolais icterina): Az erdőn szórványosan átvonul. Pl.: 1986. VIII. 15. 2 pld.

Barátka poszáta (Sylvia atricapilla): Az erdőn gyakori fészkelő, főleg a gazos irtásokon lehet látni.

Karvalyposzáta (Sylvia nisoria): Szórványos fészkelő.

Kerti poszáta (Sylvia borin): Ritkán kerül szem elé. Költ.

Mezei poszáta (Sylvia communis):

Kis poszáta (Sylvia curruca): Az erdőn gyakori fészkelők, főleg a gazos irtásokon lehet látni őket.

Fitiszfüzike (Phylloscopus trochilus): Tavaszi átvonulóként figyeltem meg 1986. IV. 26-án 2 pld.-t.

Csilpcsalp-füzike (Phylloscopus collybita): Gyakori fészkelő.

Sisegő füzike (Phylloscopus sibilatrix): Az erdőn nem fészkel. Mint vonuló fordul elő. Pl. 1986. VII. 15-én.

Sárgafejű királyka (Regulus regulus): A fenyvesekben egész évben előfordul. Fészkelésre utaló jeleket nem észleltem.

Szürke légykapó (Muscicapa striata): Az erdőn gyakorinak mondható. Fészkelő faj.

Erdei szürkebegy (Prunella modularis): Szórványos átvonuló.

Erdei pityer (Anthus trivialis): Az erdő szélén és ligetes részeken költ.

Barázdabillegető (Motacilla alba): Vonuláskor fordul elő mezőgazdasági területen. Pl.: 1986. III. 31. 12 pld.; IV. 12. 1 pld.; VII. 5. 1 pld.; IX. 28. 13 pld.

Nagy őrgébics (Lanius excubitor): 1 pld.-t figyeltem meg egész télen keresztül. A gébics 1985. XII. 25-étől 1986. I. 30-ig tartózkodott a Határ úti fasorban.

Kis őrgébics (Lanius minor):

Tövisszúró gébics (Lanius collurio): Irtásokon, vadföldeken mind a két faj gyakori. Költenek az erdőben.

Seregély (Sturnus vulgaris): Gyakori költőfaj.

Házi veréb (Passer domesticus): Lakott helyeken gyakori fészkelő.

Mezei veréb (Passer montanus): Az erdőn is fészkel a házi verébbel ellentétben.

Meggyvágó (Coccothraustes coccothraustes) Az erdő területén költ, de nem gyakori. Télen a lakott helyekre is behúzódik.

Zöldike (Carduelis chloris): Erdőn gyakori fészkelő, át is telel.

Tengelic (Carduelis carduelis): Az erdőn előfordul, fészkelése nem bizonyított. Lakott helyeken költ.

Csíz (Carduelis spinus): Gyakori téli vendég.

Kenderike (Carduelis cannabina): 1987. II. 8. 4 pld.-t figyeltem meg az erdőn.

Téli kenderike (Carduelis flavirostris): 1987. II. 8. 5 pld.-t figyeltem meg a Sütő-dülőn.

Csicsörke (Serinus serinus): Erdők, tanyák közelében és szőlőkben, kertekben fészkel.

Süvöltő (Pyrrhula pyrrhula): Gyakori téli vendég.

Erdei pinty (Fringilla coelebs): Gyakori fészkelő. Kisebb számban át is telel.

Fenyőpinty (Fringilla montifringilla): Gyakori téli vendég.

Citrom sármány (Emberiza citrinella): Gyakori fészkelő és téli vendég.

Sordély (Emberiza calandra): A mezei gazosokban, fasorokban fordul elő. Fészkelő faj.

Sarkantyús sármány (Calcarius lapponicus): A mezőn (Sütő-dűlő) 1986. XII. 14. 2 pld.; 1987. II. 14. 6 pld.-t láttam.

Hósármány (Plectrophenax nivalis): A mezőn (Sütő-dűlő) 1987. II. 8. és II. 14. 1 pld.-t figyeltem meg.

- . -